

Spis treści

Wstęp	9
I. Światło ze Wschodu.	
Paweł z Tarsu — apostoł narodów	18
Pax Romana	18
Chrześcijaństwo	19
Od Damaszku	23
Wielkie podróże misyjne św. Pawła	25
W Europie	30
...ku Rzymowi	32
Wielkość św. Pawła	38
Literatura	40
II. Jak drugi Mojżesz...	
Wulfila — apostoł Gotów	42
„Christianitas” = „Romanitas”?	42
Goci	44
„Biskup Gocji” czy „biskup Gotów”?	45
Alfabet gocki i przekład Biblii	51
Jak drugi Mojżesz	54
Literatura	55
III. Boski bard.	
Patryk — apostoł Irlandii	57
Chrześcijaństwo „rzymskie”	57
„Daleki Zachód” Europy	59
Patryk	60
„Rewolucja monastyczna” i odwrót od niej	65
Literatura	69
IV. Anglowie jak anieli.	
Augustyn — apostoł Anglów i Sasów	71
Dwa kierunki chrystianizacji Anglii	71
Papież Grzegorz Wielki i misja Augustyna	74
Konflikt z Brytami	80
Chmury nad chrześcijaństwem w Anglii	82
Literatura	85
V. Misjonarz i mściwa księżna.	
Kilian — apostoł Frankonii	86
Dziedzictwo św. Kolumbana	86
Kilian, Kolman i Totman	87

Zemsta i kara	89
Domysły i manipulacje	92
Literatura	96
VI. „...żyję w Imię Boga szczęśliwie”.	
Willibrord — apostoł Fryzów	98
Brytania, czyli wdzięczny dłużnik	98
Misja Willibrorda w polu działania państwa Franków i papieżstwa	100
Próby dalekiej misji na Północy	104
Długa jesień życia	105
Literatura	111
VII. Z toporem na dąb Thora.	
Winfryd/Bonifacy — apostoł Germanii	112
„Insularne Niemcy”	112
Życie i dzieło misyjne „apostola Germanii”	117
Literatura	126
VIII. „Zewnątrz — apostoł, wewnątrz — mnich”.	
Ansgar — apostoł Północy	128
Moguncja 826: chrzest duńskiego króla.	128
Pierwsza misja duńska Ansgara. Misja szwedzka	129
Druga misja szwedzka i duńska	131
„Foris apostolus, intus monachus”	138
Literatura	140
IX. Współpatroni Europy.	
Konstantyn/Cyryl i Metody — apostołowie Słowian	141
„Wiek Słowian”	141
Wczesne próby chrystianizacji wśród Słowian.	143
Konstantyn/Cyryl i Metody – Bracia Soluńscy	145
Pierwsze misje dyplomatyczne.	147
Państwo „wielkomorawskie” i początki misji Konstantyna i Metodego.	148
W walce o język słowiański w liturgii	151
Metody – metropolitą Sirmium	153
Triumfy i niepowodzenia na Morawach.	154
Upadek liturgii słowiańskiej na Morawach i jej dalsze losy u Słowian Południowych i Wschodnich	161
Epizod wiślański	164
„Apostołowie i nauczyciele Słowian”	165
Literatura	171
X. Kwiat szkarłatny.	
Wojciech/Adalbert — apostoł Prusów	172
Libice-Magdeburg-Praga-Rzym	172
Węgry-Polska-Prusy	180
Kwiat szkarłatny	181
Chwała pośmiertna i losy tradycji o św. Wojciechu	190
Literatura	201
XI. „Diabeł” Swaróżyc czy św. Maurycy?	
Bruno z Kwerfurtu — apostoł ludów wschodnich.	203
Śladami św. Wojciecha	203
Początki działalności misyjnej	209
Tragedia Pięciu Braci	210

Misjonarz	212
Drugi „kwiat szkarłatny”	217
Literatura	219
XII. Biskup, misjonarz i dyplomata.	
Otton z Bambergu — apostoł Pomorzan	221
Nadbałtycki „klin pogański” na początku XII wieku	221
Polski podbój Pomorza.	224
Nieudana próba misyjna biskupa Bernarda	226
Pierwsza misja Ottona z Bambergu	227
Druga wyprawa na Pomorze	233
„Apostoł Pomorzan”	237
Literatura	239
XIII. „Widzisz tego łysego człowieka?”	
Wicelin — apostoł Wagrów	240
Cierniowe drogi chrześcijaństwa u Obodryców	240
Druga próba chrystianizacji — książę Gotszalk	245
Początek decydującej fazy ekspansji niemieckiej i chrześcijaństwa na Połabie	248
Wicelin	251
Wskrzeszenie biskupstwa stargardzkiego	256
Literatura	259
XIV. Z kupcami nad Dźwinę.	
Meinhard — apostoł Liwów	260
Czas ludów fińskich i bałtyjskich	260
Próby misji skandynawskich.	262
Misja biskupa Meinharda wśród Liwów.	264
Początki zbrojnej chrystianizacji nad wschodnim Bałtykiem	272
Literatura	274
XV. Pomiedzy Polską a krzyżakami.	
Chrystian — apostoł Prusów	276
Początki misji w Prusach	276
Krzyżacy i niedole biskupa Chrystiana	280
Opinie o Chrystianie	285
Literatura	287
XVI. Pan Bóg — jedynym pomocnikiem.	
Stefan z Permu — apostoł Zyrian (Komi).	288
Zabezpieczeni przeciw ludziom i bogom.	288
Prawosławie na Północy	289
Stefan z Permu.	292
Tradycja	298
Literatura	301
Posłowie.	302
Literatura ogólna	308
Spis ilustracji	310
Indeks	314